

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 11. oujka 2009.

Sveti Bonifacije "apostol Njemačke"

Draga braćo i sestre, danas ćemo se zadržati na velikom misionaru iz 8. stoljeća koji je pronosio kršćanstvo u Srednjoj Europi, svetom Bonifaciju, koji je ušao u povijest kao "apostol Njemačke". Zahvaljujući marljivosti njegovih ivotopisaca posjedujemo brojne podatke o njegovu ivotu: rodio se u anglosaksonskoj obitelji u Wessexu oko 675. i na krštenju je dobio ime Winfrid. Vrlo mlad ulazi u samostan, privučen monaškim idealom. Budući da je posjedovao velik intelektualne sposobnosti, činilo se kako ga čeka mirna i briljantna karijera učenjaka: postao je učitelj gramatike, napisao nekoliko rasprava, sastavio i nekoliko pjesama na latinskom. Nakon što je oko tridesete godine ivota zaređen za svećenika, osjetio se pozvanim na apostolat među poganima toga kontinenta. Velika Britanija, koju su tek stotinu godina ranije evangelizirali benediktinci predvođeni svetim Augustinom, pokazivala je tako čvrstu vjeru i tako gorljivu ljubav da je slala misionare u Srednju Europu da ondje naviještaju evanđelje. Winfrid je godine 716. s nekoliko drugova otišao u Friziju (današnja Nizozemska), ali je naišao na protivljenje tamošnjeg vođe i pokušaj evangelizacije je propao. Vrativši se u domovinu nije klonuo duhom te dvije godine kasnije odlazi u Rim da razgovara s papom Grgurom II. i dobije od njega upute. Papa ga je, prema izvješću nekog ivotopisca, primio "nasmiješena lica i pogleda puna blagosti" i s njim je narednih dana vodio "vane razgovore" (Willibald, Vita S. Bonifatii, izd. Levison, str. 13-14) te na kraju, nakon što mu je dao novo ime Bonifacije, povjerio mu je slubenim pismima poslanje da naviješta evanđelje među germanskim narodima.

Utješeni i poduprti Papinom potporom, Bonifacije je naviještao evanđelje u tim krajevima, boreći se protiv poganskih obreda i jačajući temelje ljudske i kršćanske moralnosti. S velikim osjećajem dunosti u jednom je od svojih pisama pisao: "Postojani smo u borbi na dan Gospodnji, jer su

nadošli dani muke i bijede... Nismo nijemi psi, ni šutljivi promatrači, ni najamnici koji bjee pred vukovima! Mi smo, naprotiv, revni pastiri koji bdiju nad Kristovim stadom, koji naviještaju vanim osobama i običnim ljudima, bogatima i siromašnima Boju volju... u zgodno i nezgodno vrijeme..." (Epistulae, 3,352.354: MGH). Svojim neumornim djelovanjem, svojim organizacijskim sposobnostima, svojom prilagodljivom i ljupkom naravi, Bonifacije je polučio velike rezultate. Papa tada "reče da mu eli udijeliti biskupsko dostojanstvo, jer će tako moći s većom odlučnošću ispravljati i ponovno vraćati na put istine zabludjele, osjetiti se poduprtim najvišim autoritetom apostolskog dostojanstva i biti to više prihvaćan kod svih u slubi propovijedanja što više bude bivalo razvidno da ga je upravo zato zaredio apostolski biskup" (Otloho, Vita S. Bonifatii, izd. Levison, sv. I, str. 127).

Sam je Vrhovni svećenik posvetio "pokrajinskog biskupa" – to jest za čitavu Njemačku – Bonifacija, koji se zatim ponovno vratio svojem apostolskom radu na povjerenim mu teritorijima i proširio je svoje djelovanje također na Crkvu u Galiji: s velikom mudrošću obnovio je crkvenu stegu, zakazao je različite sinode da bi se zajamčio autoritet svetih knjiga i učvrstio potrebno jedinstvo s Rimskim prvosvećenikom, što mu je bilo osobito na srcu. I nasljednici pape Grgura II. su ga veoma cijenili: Grgur III. ga je imenovao nadbiskupom svih germanskih plemena, poslao mu palij i dao mu ovlasti da organizira crkvenu hijerarhiju u tim krajevima (usp. Epist. 28: S. Bonifatii Epistulae, izd. Tangl, Berolini 1916.); papa Zaharija potvrdio je njegovu slubu i hvalio njegov rad (usp. Epist. 51, 57, 58, 60, 68, 77, 80, 86, 87, 89: nav. dj.); papa Stjepan III., tek što je izabran, primio je od njega pismo, kojim mu izraava svoju sinovsku privrenost (usp. Epist. 108: nav. dj.).

Veliki biskup, pored toga evangelizacijskog djelovanja i organiziranja Crkve osnivanjem biskupija i odravanjem sinoda, nije propustio podupirati utemeljivanje raznih samostana, muških i enskih, da budu poput svjetiljki za širenje vjere i kulture tim područjem. Iz benediktinskih cenobija svoje domovine pozvao je monahe i monahinje koji su mu pruili veoma vrijednu i dragocjenu pomoću u zadaći naviještanja evanđelja i širenja znanosti i umjetnosti među tamošnjim pučanstvima. On je, naime, s pravom smatrao da rad za evanđelje mora također biti rad za pravu kulturu. Prije svega samostan Fulda – osnovan oko 743. – bio je srce i središte iz kojeg se širila duhovnost i vjerska kultura: ondje su se monasi, u molitvi, radu i pokori, trudili teiti svetosti, stjecali naobrazbu iz svetih i profanih disciplina i pripremali se za naviještanje evanđelja, za misije. Dakle, zaslugom Bonifacija, njegovih monaha i njegovih monahinja – i ene su imale veoma vanu ulogu u tome vjerovjesničkom djelovanju – doivjela je procvat također ona kultura koja je nerazdvojna od vjere i otkriva njezinu ljepotu. Sam je Bonifacije ostavio nakon sebe značajna intelektualna djela. Tu je prije svega obilje pisama, u kojima se pastoralna pisma izmjenjuju sa slubenim pismima i onim privatnog karaktera, koja otkrivaju društvene događaje i nadasve njegov bogati ljudski temperament. Sastavio je također raspravu *Ars grammatica*, u kojoj objašnjava deklinacije, glagole i sintaksu latinskog jezika, ali koja je za njega bila također oruđe za širenje vjere i kulture. Pripisuje mu se također *Ars metrica* i različite pjesme te na kraju zbirka od 15 propovijedi.

Premda već u poodmaklim godinama – bio je blizu 80. godine ivota – pripremio se za novo

evangelizacijsko poslanje: s pedesetak monaha vratio se u Friziju gdje je započeo svoje djelovanje. Gotovo predosjećajući blisku smrt, pisao je učeniku i nasljedniku na biskupskoj stolici u Mainzu biskupu Lullu: "elim ostvariti cilj ovoga putovanja; ne mogu se nikako odreći elje da pođem. Približio se dan mojega svršetka i bliži se vrijeme moje smrti; nakon što se moje smrtno tijelo položi u grob, zadobit ću vječnu nagradu. Ali ti, dragi sine, bez prestanka odvrćaj narod od šikare zablude, dovrši izgradnju već započete bazilike u Fuldi i ondje položi moje tijelo ostarjelo zbog dugovječna ivota" (Willibald, Vita S. Bonifatii, izd. cit., str. 46). Dok je započinjao slaviti misu u Dokkumu (današnja zapadna Nizozemska) 5. lipnja 754. napala ga je banda pogana. Istupivši naprijed ozbiljna čela "zabrani svojim da se bore govoreći: 'Prestanite se boriti, ne upuštajte se u boj, jer nas svjedočanstvo Svetog pisma opominje da ne vraćamo zlo za zlo, već da na zlo uzvratimo dobrom. Evo dana kojeg smo dugo prieljkivali, kucnuo je čas našega svršetka; samo hrabro u Gospodinu!'" (Isto, str. 49-50). Bile su to posljednje njegove riječi prije nego će pasti od ruke napadača. Posmrtni ostaci biskupa mučenika kasnije su preneseni u samostan u Fuldi, gdje su dostojno pokopani. Već je jedan od njegovih prvih ivotopisaca o njemu iznio ovaj sud: "Svetog se biskupa Bonifacija moe nazvati ocem svih stanovnika Njemačke, jer ih je kao prvo rodio u Kristu riječju svoga svetog propovijedanja, zatim jer ih je podupirao svojim primjerom i na kraju zato što je za njih položio ivot, iskazavši im time ljubav od koje veće nema" (Otloho, Vita S. Bonifatii, izd. cit., sv. I, str. 158).

Koju poruku u vremenskom razmaku od nekoliko stoljeća možemo izvući iz učenja i čudesnog djelovanja toga velikog misionara i mučenika? Onomu tko se malo poblie upozna s Bonifacijem odmah upada u oči da u njegovu učenju središnje mjesto ima Boja riječ, koju je on živio, naviještao i svjedočio sve do najviše rtove samoga sebe u mučeništvu. Bio je toliko oduševljen Bojom riječju da je osjećao urgentnost i dunost nositi je drugima, pa ako treba za nju se izloiti i opasnosti. Na njoj je počivala ona vjera za čije se širenje svečano obavezao u trenutku svoga biskupskog posvećenja: "Ispovijedam u cjelini čistoću svete katoličke vjere i uz Boju pomoć elim ostati u jedinstvu te vjere, u kojoj je bez ikakve sumnje spas kršćana" (Epist. 12, u S. Bonifatii Epistolae, izd. cit., str. 29). Drugo što je očito u Bonifacijevu ivotu jest njegovo nepokolebljivo jedinstvo s Apostolskom Stolicom, koje je bilo trajno i glavno uporište njegova misionarskog rada: on je uvijek čuvao to jedinstvo kao pravilo svojega poslanja i ostavio ga gotovo kao svoju oporuku. U jednom pismu papi Zahariji kaže: "Neću prestati pozivati i podlagati poslušnosti Apostolske Stolice one koji ele ostati u katoličkoj vjeri i u jedinstvu Rimske Crkve i sve one koje mi Bog u tome poslanju daje kao slušatelje i učenike" (Epist. 50: u isto. str. 81). Plod te zauzetosti bio je postojani duh povezanosti oko Petrova nasljednika koji je Bonifacije prenio Crkvama na području na kojem je vršio svoje misijsko poslanje, povezavši s Rimom Englesku, Njemačku i Francusku i pruživši tako presudan doprinos usađivanju onih kršćanskih korijena Europe koji će uroditi bogatim plodovima u narednim stoljećima. Bonifacije našu pozornost privlači i zbog treće osobine: on je promicao susret između rimsko-kršćanske kulture i germanske kulture. Znao je naime da je očovječiti i evangelizirati kulturu bio sastavni dio njegova biskupskog poslanja. Prenoseći drevnu baštinu kršćanskih vrijednosti, on je ucijepio u germanske narode novi, ljudskiji način ivota, zahvaljujući kojem su se više poštivala neotuđiva prava osobe. Kao pravi sin svetog Benedikta, on je znao

zdruiti molitvu i rad (fizički i intelektualni), pero i plug.

Hrabro Bonifacijevo svjedočanstvo je poziv za sve nas da prihvatimo u svom ivotu Boju riječ kao bitnu referentnu točku, da svim srcem volimo Crkvu, da se osjećamo odgovornima za njezinu budućnosti i traimo njezino jedinstvo oko Petrova nasljednika. Istodobno, on nas podsjeća da kršćanstvo, pridonoseći širenju kulture, promiče čovjekov napredak. Na nama je sada biti na visini tako očaravajuće baštine i učiniti je plodnom na korist naraštaja koji će doći.

Uvijek me iznova impresionira ta njegova gorljivost za evanđelje: s četrdeset godina napušta lijep i plodonosan monaški ivot, ivot monaha i profesora, da naviješta evanđelje priprostima i barbarima: s osamdeset godina, ponovno, odlazi u kraj gdje predviđa svoje mučeništvo. Uspoređujući tu njegovu gorljivu vjeru, taj ar za evanđelje s našom vjerom koja je tako često mlaka i birokratizirana, vidimo što moemo učiniti i kako obnoviti svoju vjeru, da bi našem dobu darovali dragocjeni biser evanđelja.

Papin pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

Srdačno pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a na poseban način članove zbora upe Krista Kralja iz Čitluka. Iskoristite milosno vrijeme korizme da molitvom i djelima ljubavi pripremite svoja srca za nadolazeće blagdane. Hvaljen Isus i Marija!